

Ang. stöd för tidningsutdelning vid varannandagsutdelning av post

Regeringen beslutade i december 2021 om att införa ett särskilt stöd för att säkerställa daglig distribution av nyhetstidningar som hittills distribuerats med post, när statliga PostNord övergått till s k varannandagsutdelning av post.

Tidningsutgivarna (TU) välkomnade regeringens beslut.

I en första ansökningsomgång avsåg stödet att kompensera de tidningarna som redan under 2021 hade påverkats och fått extra distributionskostnader. Avsikten är att ersättning på motsvarande sätt, men i en fallande skala, ska utgå för åren 2022-2025.

För detta ändamål anslogs för år 2021 40 miljoner kronor. Vid ansökningstidens utgång kunde konstateras att ansökningar inkommit till Myndigheten för Press Radio, TV, motsvarande endast cirka 500.000 kronor, d v s 1/80 av det anslagna beloppet.

Syftet med varannandagsstödet var gott, men det har uppenbarligen inte kunnat realiseras. TU har samrått med såväl berörda medlemsföretag som MPRT för att utröna varför.

Det vi kan konstatera är att regelverket utformades utifrån vad PostNord utlovat om vad det skulle kosta att ha varjedagsutdelning. Det har dock i praktiken visat sig att priset för distributionen skulle komma att tredubblas och att PostNord likställer tidningar med ”paket” för varje dagsutdelning.

Som tidning har man då två val: antingen varannandagsutdelning (en klar försämring för abonnenten men med mer normal kostnadsökning) eller varjedagsutdelning med pakethantering med runt 200 procents högre exemplarkostnad varje dag.

För den som väljer varjedagsutdelning krävs att varje tidning förses med särskilda koder och levereras på särskilt sätt till PostNord, vilket kräver särskilda investeringar och/eller en manuell hantering på tryckerierna. Det går heller inte att gå varannan dag som vanlig post och varannan dag som paket.

Av dessa skäl synes inga tidningsföretag ha ansett det möjligt att distribueras med PostNord varje dag.

Förordningstexten har vidare i praktiken kommit att utesluta en betydande del av de aktuella tidningsexemplaren genom kravet på att de inte får ha funnits i områden där det fanns samdistribution år 2019. Om detta finns många gånger ingen dokumentation eftersom distributionsdistrikten förändras över tid. Samdistribution har inte heller varit ett alternativ eftersom postexemplar varit en enkel hantering att nå ut i hela landet med exemplar.

Vidare ska stödet fastställas utifrån tidningens distribuerade postupplaga 2020, vilket kräver kunskap om till vem postexemplaren har levererats. Från tidningsföretagen har uppgetts att några listor över samtliga postabonnenter år 2020 inte finns eftersom det, enligt deras tolkning, skulle strida mot GDPR att spara dem.

Av det ovan sagda följer att syftet med en god och viktig stödinsats riskerar att omintetgöras. Enligt TU:s mening har förutsättningarna kraftigt förändrats i jämförelse med de antaganden som låg till grund för reformen.

Från TU är vi medvetna om att regeringen uppmärksammats på saken av MPRT. Vi vill med detta understryka problematiken och uppmana regeringen att överväga vilka åtgärder som, inom ramen för det godkännande som getts av EU-kommissionen, snarast se över vilka förändringar som kan genomföras för att säkerställa att reformens syfte kan säkerställas – och inte motverkas.

Stockholm den 12 april 2022

Tidningsutgivarna

Johan Taubert
VD

Per Hultengård
Jurist